

ABUZƏR XƏLƏFOV ELMİ MƏKTƏBİ

Sevda XƏLƏFOVA

Bakı Dövlət Universiteti Kitabxana resursları və informasiya axtarış sistemləri kafedrasının baş müəllimi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru

Hər hansı bir elm sahəsi üzrə məktəb yaratmaq hər kəsə nəsb olmur. Bəşəriyyət tarixində elə şəxsiyyətlər doğulmuşdur ki, onların həyat və fəaliyyəti, qoyduğu izlər heç vaxt unudulmur, zaman keçdikcə daha parlaqlıqla özünü büruzə verir. Azərbaycanda kitabxanaşünaslıq elminin banisi, milli kitabxanaşünaslıq elmi məktəbinin qurucusu olan professor Abuzər Xələfov da belə şəxsiyyətlərdəndir. Tarixi köklərdən və ənənələrdən qaynaqlanan Azərbaycan kitabxanaçılıq elmi məktəbinin yaradılmasında, toplanan tarixi təcrübənin yaşadılmasında, zənginləşdirilməsində və inkişafında canlı korifeylərimizdən olan A.Xələfovun elmi-praktiki yaradıcılığı bütöv bir məktəbdir.

Demək olar ki, respublikamızda fəaliyyət göstərən bütün kitabxanaşünas alimlər bu məktəbin – Abuzər Xələfov elmi məktəbinin yetirmələridir. A.Xələfov minlərlə kitabxanaçılar ordusuna müəllimlik edərək kitabxanaşünaslığın sirlərinə bələd olan yüksək ixtisaslı kadrlara həyat vəsiqəsi vermişdir. O, ən qədim dövrlərdən zamanəmizə qədər Azərbaycanda kitabxana işinin tarixini və inkişaf istiqamətlərini hərtərəfli tədqiq etmiş, sanballı monoqrafiyaları ilə ölkəmizdə ilk dəfə olaraq bu sahənin bünövrəsini qoymuşdur.

Abuzər Xələfov bir şəxsiyyət, tanınmış elm xadimi kimi təxminən 50 il öncə Azərbaycanda müstəqil Kitabxanaçılıq fakültəsinin yaradıcısı və ilk dekanı olaraq kitabxanaşünaslıq elminin təşəkkülünə, daha da inkişaf edib möhkəmlənməsinə necə çalışırdısa, bu gün də eyni həvəslə Kitabxanaşünaslıq kafedrasının müdiri vəzifəsində çalışır. O, ömrünün yarısından çoxunu kitabxanaşünaslıq sahəsinə həsr etmişdir. Onun SSRİ məkanında kitabxana işinin tarixi sahəsində ilk elmlər doktoru olması Azərbaycan üçün böyük fəxrdir.

Azərbaycanda kitabxanaçılıq təhsilinin nəzəri və metodiki məsələləri ilə ardıcıl məşğul olan prof. A.Xələfovun yaratdığı kitabxanaçılıq məktəbi sözün həqiqi mənasında tamamilə formalaşmış və müasir dövrün tələblərinə uyğun şəkildə inkişaf edərək yüksək səviyyəyə çatmışdır. Bu gün Abuzər Xələfov elmi məktəbində doktorluq və namizədlik dissertasiyaları müdafiə edilmiş, kitabxana işinin nəzəriyyəsi və tarixi üzrə görkəmli alimin layiqli davamçıları yetişmişdir. Bu elmi məktəbin nümayəndələri ölkəmizin mədəniyyət tarixinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan kitabxana-bibliografya və kitabçılıq işinin tarixi təkamülünü, onun ayrı-ayrı tarixi mərhələ və dövrlərdə inkişaf meyilləri və qanunauyğunluqlarını, ayrı-ayrı kitabxana şəbəkələrinin inkişaf mərhələlərini, kitabxana işinin avtomatlaşdırılması və müasir texnologiyaların tətbiqi məsə-

lələrini kompleks şəkildə araşdıraraq qiymətli nəticələr əldə etmişlər və bu istiqamətlərdə elmi axtarışlarını uğurla davam etdirirlər. Bu məktəbi bitirənlərin sırasına hələ neçə-neçə nəsillər qoşulacaqdır.

Prof. A.Xələfovun elmi məktəbi hazırda təkcə respublikamızda deyil, həm də qonşu xarici ölkələrdə kitabxanaşünaslığın əsas elmi istiqamətlərini müəyyənləşdirir. Onun yaratdığı elmi məktəb Kitabxanaşünaslıq kafedrasının elmi istiqamətinin əsasını təşkil edir. Pedaqoq alimin rəhbərlik etdiyi kafedranın ölkədə aparıcı elmi mərkəzə çevrilməsi də bunun məntiqi nəticəsidir.

Prof. A.Xələfov respublikamızda kitabxanaşünas alim, kitabxanaşünaslıq elmi məktəbinin nəzəriyyəçisi və yaradıcısı kimi tanınmaqla yanaşı, eyni zamanda mədəniyyət tarixi problemləri də onun elmi maraq və tədqiqatçılıq dairəsinə daxildir. Görkəmli alim Azərbaycanda mədəniyyət tarixi və mədəni quruculuq məsələlərinə həsr olunmuş, Bakıda və Moskvada müdafiə edilmiş bir çox namizədlik və doktorluq dissertasiyalarının müdafiəsində rəsmi opponent, yaxud İxtisaslaşdırılmış Elmi Şuranın üzvü kimi fəal iştirak etmiş, öz məntiqli elmi rəyləri ilə mütəxəssislər arasında dərin hörmət qazanmışdır.

Görkəmli kitabxanaşünas alim uzun illərdir ki, kitabxana işinin tarixi və nəzəriyyəsi problemləri ilə yanaşı, Azərbaycanda ali kitabxanaçılıq təhsilinin nəzəri və metodoloji məsələlərini hazırlayıb tətbiq etməklə də məşğuldur. O, bu istiqamətdə yazıb nəşr etdirdiyi elmi məqalə və monoqrafiyalarında, habelə elmi tədbirlərdəki məruzə və çıxışlarında ali kitabxanaçılıq təhsilinin müasir konsepsiyasının əsasını formalaşdırmışdır.

Abuzər Xələfov mərd, mübariz, prinsipial, xeyirxah və alicənab, eyni zamanda tələbkar və güclü məsuliyyət sahibi olan bir insandır. O, qarşısına qoyduğu xeyirxah məqsədi daim diqqətdə saxlayaraq, bütün kollektivi bu nəcib işə səfərbər etmiş, fakültəyə cavabdeh olan pedaqoq kimi onun gələcək inkişafı naminə ömrünün altmış ilini sərf etmişdir.

Ömrünün 80-ci baharını yaşayan, ağsaqqal, ziyalı, alim, əsl vətəndaş mövqeyi olan Abuzər Xələfovun fəaliyyəti ölkə rəhbərliyi, xalqımız, kitabxana ictimaiyyəti və çalışdığı müəssisənin rəhbərliyi tərəfindən daima yüksək qiymətləndirilərək onun fəxri adlara və fəxri fərmanlara layiq görülməsi, çoxsaylı orden və medallarla təltif olunması bu müdrik insanın çoxillik gərgin zəhmətinə verilən böyük qiymətdir.

Əməkdar elm xadimi, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Xələfov şöhrətin zirvəsinə böyük zəhməti ilə çatmışdır və bu zəhmətkeşliyin, prinsipiallığın, mübarizliyin ona bundan sonra da daha yüksək zirvələr fəth etməyə imkan verəcəyinə mən ürəkdən inanıram.

80 yaşınız mübarək, Abuzər müəllim!